

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande

N: 9/1955.

N: 9/1955 med anledning av landstingsman Helge Klingbergs motion angående landskapslag om driftskostnaderna vid särskilda hälso- och sjukvårdsinrättningar i landskapet Åland (3/1955).

Utskottet förehadå under vårsessionen 1955 landstingsman Klingbergs ovannämnda, den 4 mars 1955 daterade lagmotion. Utskottet meddelade då landstinget, att avgivande av betänkande borde uppskjutas till denna session, emedan landskapsstyrelsens framställning och förslag i ärendet borde avvaktas. Utskottet antecknar med förvåning, att landskapsstyrelsen icke inkommit med vare sig framställning om sjukvårdskostnaderna eller förklaring till dröjsmålet ifråga. Detta ärende har redan varit aktuellt under halvtannat år, ty den 6 mars 1954 inlämnade landstingsman Evald Häggblom m.fl. en hemställningsmotion, som behandlades samma vår av landstinget. Landstinget uppmanade också den 19 mars 1954 landskapsstyrelsen att verkställa en allsidig undersökning av landskapets möjligheter att övertaga kommunernas andelar i utgifterna för centralsjukhuset, centralsanatoriet, tuberkulosbyrån och Grelsby sjukhus med sinnessjukvården, samt att till landstinget inkomma med av undersökningen betingat utlåtande och förslag.

En utredning avgavs därefter av landskapsstyrelsen till höstsessionen 1954, varvid landskapsstyrelsen såsom sitt utlåtande meddelade, att dess majoritet ansåg en reform av sjukvårdskostnadernas fördelning vara utförbar enligt utredningens riktlinjer, d.v.s. med en lagstiftning av i huvudsak samma innehåll som föreliggande, av landstingsman Klingberg väckta lagmotion. Landstinget beslöt den 26 november 1954 att hemställa hos landskapsstyrelsen om sådan åtgärd, att landskapsstyrelsen, om möjligt till 1955 års vårsession, ville inkomma till landstinget med framställning eller framställningar om nyreglering av sjukvårdskostnadernas fördelning i enlighet med de riktlinjer, som i landskapsstyrelsens utlåtande (27/1954) uppdragits, samt att vidtaga alla andra av saken påkallade åtgärder.

Landskapsstyrelsen meddelade sedermera (3/1955), att ifrågavarande framställningar icke hunnit utarbetas. Samtidigt meddelade emellertid landskapsstyrelsen, att "ingivande av framställning framskjutits till höstsessionen 1955". Det kan nu konstateras, att landskapsstyrelsen synbarligen icke tillmätt landstingets och dess utskotts uttalanden i sjukvårdskostnadsfrågan tillbörlig betydelse. På annat sätt kan utskottet icke tolka det förhållande, att varken framställning eller förklaring till dröjsmålet inkommit.

Vad landstingsman Klingbergs lagmotion beträffar, så innehåller den samma, jämförd med den i utredningen av år 1954 uppskisserade lagen följande olikheter:

§ 1.

Utredningen ansåg, att omregleringen till en början skulle gälla femårsperioden 1956-1960, då man förutsatte att olika åsikter skulle yppa sig om reformens möjliga verkningar.

Lagmotionen syftar till en permanent förändring.

Utredningen medtog även Grelsby sjukhus bland de inrättningar, som skulle finansieras enligt det nya systemet.

Landstingsman Klingberg har utelämnat Grelsby sjukhus.

Enligt utredningen skulle kostnaderna betalas med landskapets enskilda medel (såsom i § 2 säges, skulle enskilda medels utgifter ersättas av kommunerna).

Enligt motionen skulle kostnaderna bestridas med medel, som kommunerna tillskjuta landskapet. Ändringen ligger närmast däri, att enligt motionen sjukhusens budgetering skulle ske enligt samma linjer som hittills, d.v.s. i ordinarie budgeten, men kommunerna skulle betala vårdbidraget till centralsjukhuset enligt skattöreproportion i stället för enligt tecknade platser och beläggning samt driftskostnaderna till sanatoriet och tuberkulosbyrån med avdrag för statligt bidrag enligt skattegrund i stället för enligt det nu tillämpade systemet, som bygger på folkmängden. Genom lagstiftning enligt motionen torde knappast någon förändring beträffande äganderätten till sjukhusanläggningarna ske, då endast fråga blir om ny grund för uppbärande av de tidigare kommunala andelarna.

§ 2.

Ändringen består däri, att Grelsby sjukhus icke förekommer i lagmotionen.

§ 3.

Ingen ändring. Beträffande möjligheterna att överhuvud erhålla statsmedel för dylika nedsättningar kan man hysa starka tvivel. Givetvis blir utfåendet efter en här avsedd reform ännu svårare, men ur principiell synpunkt bör stadgandet kvarstå.

Utskottet framhöll i sin anhållan om rätt att uppskjuta avgivandet av betänkandet till höstsessionen, att en reformering av den kommunala beskattningslagstiftningen är nödvändig samt att samtliga kommuners utlåtanden i sjukvårdskostnadsfrågan bör framläggas. En lagstiftning av den art landstingsman Klingberg föreslagit kan icke tillämpas förrän be-

skattningsreformen genomförts. Trots att landstinget icke denna höst avgör sjukvårdskostnadsfrågan, bör en lagstiftning i detta ärende dock hinna slutbehandlas i så god tid, att den kan tillämpas från och med år 1957, vilket är det första skatteår, då den nya skattelagen enligt förslaget är tillämplig.

På grund av det ovan relaterade anser lag- och ekonomiutskottet, att lagmotion icke bör ligga till grund för lagstiftning i en så viktig och vittbärande fråga som den föreliggande, utan bör en framställning i vanlig ordning ligga till grund. Ehuru utskottets majoritet i princip helt omfattar de av landstingsman Helge Klingberg framförda förslagen, nödgas utskottet av sagda anledning föreslå motionens förkastande. Samtidigt föreslår utskottet dock, att framställning till den av landstinget tidigare i princip omfattade reformens genomförande inbegäres av landskapsstyrelsen.

Utskottet har för sin del ansett, att det vore en olycklig utveckling om landskapsstyrelsen befriades från ett möjligen mindre tacknämligt, men nödvändigt uppdrag genom att underlåta att avgiva en framställning. Landstinget bör i anledning härav enligt majoritetens i utskottet åsikt bestämt påyrka en framställning angående sjukvårdskostnadernas fördelning i enlighet med skattöreantalet kommunerna emellan. En medlem av utskottet anser, att yrkandet bör gälla en framställning angående sjukvårdskostnadernas fördelning utan att det fastslås att densamma skall bygga på skattörefördelningen kommunerna emellan.

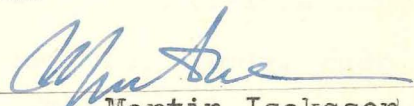
Utskottet föreslår vördsamt,

- 1) att motionen måtte förkastas, och
- 2) att landstinget hemställer hos landskapsstyrelsen om att framställning till landskapslag om sjukvårdskostnadernas fördelning mellan kommunerna på grund av antalet skattören i kommunerna utarbetas och förelägges landstinget vid inledningen av vårsessionen 1956.

Mariehamn, den 25 november 1955.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Albin Johansson.

Martin Isaksson.

Närvarande i utskottet: ordföranden Albin Johansson, viceordföranden Nordas samt ledamöterna John Johansson, Trygve Johansson och Sjöstrand.

Till Ålands landsting

från stora utskottet.

Landstinget har inbegärt stora utskottets utlåtande över lag- och ekonomiutskottets betänkande N 9/1955 med anledning av landstingsman Helge Klingbergs motion angående landskapslag om driftskostnaderna vid särskilda hälso- och sjukvårdsinrättningar i landskapet Åland (N 3/1955).

Vid behandlingen av förenämnda motion och betänkande, ansåg utskottet ifrågavarande ärende vara av sådan vikt och betydelse för hela landskapet att utskottet icke ansåg sig nu under innevarande landstingssession ha möjligheter att på ett tillfredsställande sätt behandla ärendet. Under den korta tid, som återstår, förrän landstinget avslutas, ansåg sig utskottet sålunda icke kunna behandla ärendet med all den noggrannhet som dess natur skulle förutsätta och fordra.

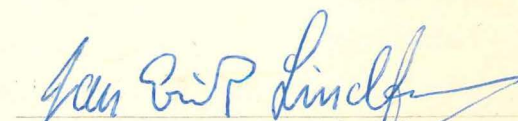
I anseende härtill får stora utskottet sålunda vördsamt anhålla

att landstinget måtte medgiva stora utskottet rätt att avgiva inbegärt utlåtande över lag- och ekonomiutskottets betänkande N 9/1955 med anledning av landstingsman Helge Klingbergs motion angående en landskapslag om driftskostnaderna vid särskilda hälso- och sjukvårdsinrättningar i landskapet Åland (N 3/1955) under landstingets vårsession år 1956.

Mariehamn den 29 november 1955.

På stora utskottets vägnar:

Harry Johansson.

Jan-Erik Lindfors.

Närvarande i utskottet: Harry Johansson, ordförande, Hugo Elfsberg, viceordförande, Gunhild Berglund, Gustaf Ek, Gustaf Jansson, Sven Lindholm, Rickard Lindroth (suppleant), Einar Sundin, Bertel Söderlund och Wilh. Wilén.